

TARTU LINNAVOLIKOGU

MÄÄRUS

Tartu

04.05.2023 nr LVK-M-0058

Tartu linna arengudokumentide koostamise kord

Määrus kehtestatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 37² lõike 1, koolieelse lasteasutuse seaduse § 9¹ lõike 3 ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 67 lõike 2 alusel.

**1. peatükk
Üldsätted****§ 1. Reguleerimisala**

(1) Määrus sätestab Tartu linna arengut määravate arengudokumentide liigid, nende koostamise, ülevaatamise ja muutmise korra.

(2) Arengudokumenti, mille koostamine on reguleeritud eriseaduse või eriseaduse alusel antud õigusaktiga, kohaldatakse käesoleva määruse nõudeid niivõrd, kui võrd eriseaduse või eriseaduse alusel antud õigusaktiga ei ole ette nähtud teisiti.

§ 2. Arengudokumendid ja nende vahelised seosed

(1) Tartu linna arengudokumendid on:

- 1) arengukava;
- 2) eelarvestrateegia;
- 3) täiendav mõne linna territooriumi osa või tegevusvaldkonna arendamiseks koostatav arengukava;
- 4) hallatava asutuse arengukava;
- 5) muu arengudokument, mille koostamise kohustus tuleneb eriseadusest.

(2) Kõik arengudokumendid peavad olema omavahel kooskõlas.

§ 3. Arengudokumendi keskkonnamõju strateegilise hindamise vajalikkus

Kui keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest tuleneb kohustus algatada arengudokumendi keskkonnamõju strateegiline hindamine või kaaluda selle algatamist, otsustab algatamise või algatamata jätmise arengudokumendi vastuvõtmise õigust omav organ.

**2. peatükk
Arengukava ja eelarvestrateegia****§ 4. Arengukava ja eelarvestrateegia**

(1) Arengukava on Tartu linna pika- ja lühiajalisi arengueesmärke määrav ja nende elluviimiseks tegevusi kavandav ning tegevuste mõjude hindamiseks mõõdikuid seadev dokument.

(2) Eelarvestrateegia on Tartu linna arengukavast tulenev selgitustega finantsplaan. Eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada eelarvepoliitika jätkusuutlikkus ning planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

§ 5. Arengukava ja eelarvestrateegia koostamine

(1) Arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu koostab linnavalitsus.

(2) Arengukava koostamist koordineerib ruumiloome osakond. Eelarvestrateegia koostamist koordineerib rahandusosakond.

(3) Tartu linnast sõltuv üksus esitab ülevaate oma majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakooormuse määra arvutamiseks vastavalt rahandusministri kehtestatud vormile, rahandusosakonnale iga aasta 1. aprilliks.

(4) Linnavalitsus kinnitab vajadusel arengukava ja eelarvestrateegia koostamise ajakava, koostamise täpsema korralduse ning koostamise töörühma koosseisu.

§ 6. Arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmine ja avalikustamine

(1) Arengukava ja eelarvestrateegia eelnõu võtab vastu ja suunab avalikule väljapanekule ning määrab avaliku väljapaneku toimumise aja ja koha linnavolikogu otsusega.

(2) Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt neli nädalat. Teade eelnõu avalikustamise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(3) Avalikustamisel esitatud ettepanekutele annab linnavalitsus korraldusega omapoolse seisukoha ja otsustab avaliku arutelu toimumise aja. Teade avaliku arutelu toimumise kohta avaldatakse Tartu linna veebilehel.

(4) Linnavolikogu kinnitab arengukava ja eelarvestrateegia määrusega. Arengukava ja eelarvestrateegia kinnitamise eelnõu esitatakse linnavolikogule koos avalikul väljapanekul tehtud ettepanekute, linnavalitsuse seisukohtade ja avaliku arutelu tulemustega.

§ 7. Arengukava ja eelarvestrateegia täitmine, ülevaatamine, muutmine, kehtetuks tunnistamine

(1) Ruumiloome osakond koostab igal aastal ülevaate arengukava täitmisest eelmisel eelarveaastal, mis kinnitatakse majandusaasta aruandes esitatavas tegevusaruande koosseisus linnavolikogu otsusega.

(2) Linnavalitsus võib kinnitada igal aastal arengukava ülevaatamise ajakava ja täpsema korralduse.

(3) Arengukava ülevaatamise käigus selgitatakse välja arengukava ja sellest tulenevalt ka eelarvestrateegia muutmise vajadus, sealhulgas hinnatakse uute valdkondade või tegevuskavade arengukavasse integreerimise vajadust.

(4) Juhul kui arengukava ülevaatamise käigus selgub vajadus arengukava muuta, valmistab ruumiloome osakond ette arengukava muutmissetpanekud ning rahandusosakond eelarvestrateegia muutmissetpanekud.

(5) Linna arengukava ja eelarvestrateegia muutmise otsustab linnavolikogu määrusega.

(6) Linna arengukava ja eelarvestrateegia kehtetuks tunnistamise otsustab linnavolikogu määrusega.

§ 8. Muu arengukava

Täiendava mõne Tartu linna territooriumi osa või tegevusvaldkonna arendamiseks koostatava arengukava koostamisel lähtutakse arengukava kohta käivatest sätetest.

3. peatükk Asutuse arengukava

§ 9. Asutuse arengukava

Asutuse arengukava on Tartu Linnavalitsuse hallatava asutuse (*asutus*) arengueesmärke määrav ja nende elluviimiseks tegevusi kavandav ning tegevuste mõjude hindamiseks mõõdikuid seadev arengudokument, mis koostatakse vähemalt kolmeks aastaks, kui seadusest ei tulene teisiti.

§ 10. Asutuse arengukava koostamine

(1) Asutuse arengukava projekti koostab asutus. Asutuse arengukava koostamist koordineerib ja arengukava puudutavad õigusakti eelnõud koostab struktuuriüksus, mille haldusalas asutus tegutseb (*osakond*).

(2) Asutuse arengukava projekt kooskõlastatakse ruumiloome osakonnaga, kes kontrollib selle vastavust teistele arengudokumentidele.

(3) Osakonna juhataja võib käskkirjaga määrata osakonna haldusala asutuse arengukava koostamise ajakava ja täpsema korralduse ning anda asutusele täpsemaid juhiseid arengukava koostamiseks.

§ 11. Asutuse arengukava vastuvõtmine ja avalikustamine

(1) Asutuse arengukava projekti võtab vastu ja suunab avalikule väljapanekule ning määrab avaliku väljapaneku toimumise aja ja koha osakond otsusega. Avaliku väljapaneku kestus on vähemalt kolm nädalat.

(2) Teade arengukava projekti avalikustamise kohta avaldatakse asutuse ja Tartu linna veebilehel. Arengukava projekt avalikustatakse asutuses, asutuse ja Tartu linna veebilehel.

(3) Asutus edastab avalikustamisel esitatud ettepaneku koos omapoolse arvamusel osakonnale. Avalikustamisel esitatud ettepanekule annab seisukoha osakond.

(4) Linnavalitsus kinnitab asutuse arengukava määrusega.

§ 12. Ülevaatamine, muutmine, kehtetuks tunnistamine

(1) Asutuse arengukava vaadatakse üle üks kord aastas, mille käigus selgitatakse välja arengukava muutmise vajalikkus. Juhul kui muutmine ei ole vajalik, esitab asutus informatsiooni ülevaatamise tulemuste kohta osakonnale.

(2) Juhul kui asutuse arengukava ülevaatamise käigus selgub vajadus arengukava muuta, valmistab asutus ette arengukava muutmissettepanekud.

(3) Asutuse arengukava muutmise otsustab linnavalitsus määrusega.

(4) Asutuse arengukava tähtaja möödumisel koostab asutus hiljemalt 6 kuu jooksul arengukava täitmise aruande ning esitab selle osakonnale.

(5) Asutuse arengukava kehtetuks tunnistamise otsustab linnavalitsus määrusega.

4. peatükk **Lõppsätted**

§ 13. Määruse kehtetuks tunnistamine

Tartu Linnavolikogu 19. aprilli 2012. a [määrus nr 65](#) "Tartu linna arengudokumentide koostamise kord" tunnistatakse kehtetuks.

Esimees

Esitab: **linnavalitsus, 04.05.2023 istungi protokoll nr 37**

Ettekandja: **Elo Kiivet**

Õiend

Tartu Linnavolikogu Määruse "Tartu linna arengudokumentide koostamise kord" juurde

Käesoleva määruse muudatustega viiakse määrus kooskõlla üldiste seaduses ettenähtud põhimõtetega arengukava ja eelarvestrateegia koostamise osas.

Täiendavalt antakse õiendis ülevaade uue linna arengukava koostamise ja koostamise ajakava kohta.

Arengukava koostamise vajadus

Vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele peab linnal olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele ning mis peavad hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat (§ 37 lg 1, § 37² lg 3).

Tartu linna arengukaval 2018-2026 lõpeb kehtivus ja see vajab põhjalikku uuendamist. Seetõttu kavandab Tartu linn koostada uue arengukava aastani 2035.

Arengukava eesmärk

Tartu linna arengukava koostamise peaeesmärk on luua terviklik vaade arengusuundadest ning olla igapäevane juhtimistöriist ja kommunikatsioonivahend valikute tegemisel. Seejuures on oluline tagada arengukava perioodil linnaelu erinevate valdkondade tasakaalustatud ja jätkusuutlik areng, parandada tartlaste elukvaliteeti ning muuta Tartu atraktiivsemaks investoritele ja linna külalistele.

Arengukava periood

Järgmine arengukava koostatakse perioodiks 2025-2035. See tagab, et arengukava järgiks sama tsüklit, mis riigi arengustrateegia „Eesti 2035“ ja maakonna arengustrateegia „Tartumaa 2040“ ning elanike rahulolu uuringud „Tartu ja tartlane“ ja „Tartlane ja keskkond“, mis viiakse läbi viieaastase intervalliga. Uuringute tulemused on oluliseks sisendiks arengukava koostamisel ja lisaks linna arengu tulemuste mõõtmise vahendiks.

Tartu linna arengukavas aastani 2035 kuvatakse ka pikemaajalised strateegilised eesmärgid ja eelarvestrateegia. Seepärast eraldiseisvat arengustrateegiat ei koostata. Eelarvestrateegia tehakse vähemalt neljaks aastaks ja pikendatakse igal aastal arengukava ülevaatamise käigus aasta võrra. Arengukava koostatakse pikemaks ajaks kui eelarvestrateegia.

Arengukava koostamise ajakava

2022 - arengumudeli koostamine

2023 kevad - arengukava koostamise algus ja pikaajaliste eesmärkide sisustamine:

21.04 strateegiapäev I - lähtepositsiooni analüüsi tutvustamine, ühiskondlike trendide ja konteksti kaardistamine;

04.05 strateegiapäev II - visioon, peamised fookusteemad ja eesmärgid, oodatavad tulemused;

05.05 visioonikonverents:

26.05 strateegiapäev III - visiooni, eesmärkide ja missiooni täpsustamine, võtmevaldkondade määramine strateegiliste eesmärkide saavutamiseks

2023 sügis - arengukava sisustamine ja mõõdikute valimine

2024 talv - arengukava avalik väljapanek

2024 sügis - arengukava kinnitamine

Arengukava koostamise põhimõtted ja uus arengumudel

Arengukava koostamisel tuleb arvestada, et linna arenguks vajalike tegevuste ja investeringuvajaduste kajastamine linna arengukavas on nõutav nii riiklikul kui ka Euroopa Liidu tasandil kaasrahastuse taotlemisel.

Arengustrateegiale “Tartu 2030” on koostatud mõjuanalüüs, mille eesmärk oli selgitada, kuidas on kulgenud 2015. a aprillis Tartu linnavolikogu vastu võetud dokumendi „Tartu 2030“ senine realiseerimine. Mõjuanalüüsi ettepanekutele tuginedes koostati ühtne arengumudel, et tagada terviklik vaade linna strateegiadokumentidele ja pikas perspektiivis lihtsustada nende koostamise, jälgimise ja eelarvestamise protsesse. Arengumudel annab ülevaate arengueesmärkide vahelistest seostest (ristviitamine) ning võimaldab lihtsasti mõistetavate mõõdikute abil eesmärkide täitmist jälgida. Ühtlasi tuleb uus arengukava kaasaegsem nii vormilt kui sisult, et linna arengueesmärgid ja tegevused oleksid nii Tartu kodanikule, asutustele, linnas tegutsevatele ettevõtjale, linnavolikogu liikmele kui ka linnavalitsuse teenistujale ühtse interaktiivse töölaua abil lihtsasti leitavad, loetavad ja teemade järgi selekteeritavad. Arengukava peab olema mugav kasutada.

Arengukava koostamisel lähtutakse ülemaailmse kestliku arengu eesmärkide (*The Sustainable Development Goals*) raamistikust, mis on hea abivahend, et tagada tasakaalu kõikide valdkondade vahel ja võrrelda linna arengut muu maailmaga. Ülemaailmse kestliku arengu tegevuskava eesmärgid keskenduvad olukorra parandamisele nii majandus-, sotsiaal- kui ka keskkonnavaldkonnas. Eestis viiakse ellu ülemaailmseid kestliku arengu eesmärke pikaajalise strateegia "Eesti 2035" alusel koostatud valdkonna arengukavades ja programmides. Eesmärkide elluviimiseks on vaja panust nii valitsustelt kui ka valitsusväliselt sektorilt. Eesmärkide mõõdikud kohaldatakse vastavalt Tartu eripärale. Oluline on valida mõõdikud, mis on realselt mõõdetavad ja sobivad uude arengukavasse.

Arengukava peab olema kooskõlas Tartu linna üldplaneeringuga, mis määrab pikemaajalised eesmärgid linnaruumi arendamiseks. Valdkondlikud arengukavad, mis sobivad uue arengukava formaati, integreeritakse arengukavasse. Spetsiifilise formaadiga valdkondlikele arengukavadele aga viidatakse.

Arengukava koostajad ja kaasatavad osapooled

Arengukava koostamist koordineerib Tartu linnavalitsuse ruumiloome osakond. Arengukava koostamise tööprotsessis osalevad kõik linnavalitsuse osakonnad. Täiendavalt on plaanis kaasata erinevaid huvirühmi, et arengukava koostamine toimuks võimalikult laiapõhjalise dialoogiga. Kaasatakse valdkondade eksperte, linnavalitsuse ja linnavolikogu liikmeid, linnakodanikke, vabaühenduste esindajaid, koolinoori jne. Oluline on hoida huvirühmi informeerituna kogu protsessi vältel, saada neilt tagasisidet erinevates etappides tehtud otsustele ning kaasata neid otsuste tegemise protsessidesse. Selleks koostatakse eraldi kaasamiskava.